

Список використаної літератури:

1. Текст лекцій з дисципліни «Публічне адміністрування» / С.І. Чернов, С.О. Гайдученко // [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://eprints.kname.edu.ua/35679/1/Конспект%20лекцій%20ПА.pdf>
2. Баранчик П.О. Принципи публічного управління як складова принципів адміністративного права // [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://www.stattionline.org.ua/pravo/76/12265-principi-publichnogo-upravlinnya-yak-skladova-principiv-administrativnogo-prava.html>
3. Публічне управління та адміністрування. Навч. посіб. / Ю.Г. Кальниш, Т.М. Лозинська, В.І. Тимцуник // [Електронний ресурс]. – Режим доступу http://pidruchniki.com/81269/menedzhment/printsipi_diyalnosti_funktsiyi_publich_nogo_administruvannya
4. Шура Н.О. Принципи публічного адміністрування як регулятори соціально-економічних процесів у національній економіці // [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://global-national.in.ua/archive/14-2016/54.pdf>
5. Види принципів публічного адміністрування // [Електронний ресурс]. – Режим доступу http://studopedia.su/2_41805_vidi-printsipiv-publichnogo-administruvannya.html

КОЗАЧУК Д. А.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри адміністративного і фінансового права,
кандидат юридичних наук, доцент

МИХАЙЛОВ О. М.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри адміністративного і фінансового права,
кандидат юридичних наук

ПЕРСПЕКТИВИ ПЕРЕГЛЯДУ ПРИНЦИПІВ АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДОЧИНСТВА У СВІТЛІ ОНОВЛЕННЯ ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА В УКРАЇНІ

Реформа судової системи вийшла на етап приведення процесуальної форми у відповідність до сучасних стандартів здійснення правосуддя, що означає перегляд усіх процесуальних кодексів, уніфікації судових процедур та впровадження нових ідей щодо забезпечення їх ефективності. Виходячи із змісту внесених на розгляд законопроектів [1], пропозиція про об'єднання судових процесів (навіть близьких за сутністю змагальних судових процесів) у єдине судове право не отримала підтримки, хоча тенденція до їх зближення видається очевидною. Кожен із судових

процесів зберігає автономність, але структура процесуальних кодексів, як і багато із їхніх пропонованих положень є тотожними.

Для кожного судового процесу базовим питанням є формування принципів, на яких він має ґрунтуватися. Аналіз статей законопроекту про внесення змін до процесуальних кодексів, які присвячені визначенню основних засад (принципів) здійснення адміністративного, цивільного і господарського судочинства дозволяє зробити загальний висновок, що пріоритетним питанням є забезпечення пришвидшення судочинства та його стандартизація, в той час, як фундаментальні сутнісні особливості залишилися без належної уваги. Серед наведених переліків принципів адміністративного, цивільного й господарського судочинства пропонується закріпити принципи розумності строків розгляду справи судом; неприпустимості зловживання процесуальними правами; відшкодування судових витрат сторони, на користь якої ухвалене судове рішення (в адміністративному процесі – принцип отримав дещо інше звучання: принцип відшкодування судових витрат фізичних та юридичних осіб, на користь яких ухвалене судове рішення). Також інший підхід можна побачити і щодо принципу забезпечення права на оскарження судового рішення. Так, абсолютним визнається лише право на апеляційне оскарження, в той час, як касаційне оскарження судового рішення гарантується лише у випадках, які прямо передбачено законом. Такий підхід є характерним для усіх трьох судових процесів.

Сутність адміністративного, цивільного й господарського судочинства має прояв у їх змагальній правовій природі, у свободі сторін вільно розпоряджатися своїми процесуальними правами. Відтак, у ЦПК України і ГПК України закріплюються принципи змагальності і диспозитивності як самостійні принципи здійснення судочинства, в той час, як у проекті КАС України підхід не змінився: так само поєднуються принципи змагальності сторін, диспозитивності та офіційного з'ясування всіх обставин у справі. Зважаючи на те, що процесуальні кодекси зазнають докорінного перегляду, по суті викладаються у новій редакції, такий підхід навряд чи є доцільним. По-перше, він порушує загальну логіку пов'язаності трьох видів процесів, відтак, об'єднання змагальності сторін і диспозитивності дисонує із ЦПК України і ГПК України. По друге, принцип офіційного з'ясування усіх обставин у справі не в повній мірі відображує сутність адміністративного судочинства, адже він «спрацьовує» саме як «компенсація» принципів змагальності і диспозитивності. При цьому, специфіка адміністративного судочинства обов'язково має відбиватися у засадах (принципах), закріплених нормативно.

Вирішуючи питання про встановлення нової системи принципів адміністративного судочинства слід звернутися до теорії адміністративного процесуального права, у якій принципи процесу сприймаються не так категорично, як у теорії кримінального процесу: ними визнаються не лише нормативно закріплені положення, але й визнані доктринальні

положення, які випливають із норм КАС України і відображають сутність самого процесу [2, с. 56; 3, с. 67]. Наприклад, на початку формування теорії адміністративного процесуального права фахівці, які вивчали питання принципів відзначали, що спеціальним принципом можна вважати «презумпцію вини суб'єкта владних повноважень» [4]. Із розвитком теорії адміністративного процесу цей принцип поступово трансформувався і набув вигляду «презумпції правомірності вимог приватної особи» [5, с. 148].

В обох випадках цей принцип належить до категорії так званих «неписаних принципів» адміністративного судочинства, але, враховуючи оновлення КАС України, можливо є доцільною його безпосереднє нормативне закріплення. На користь закріплення цього принцип у новій редакції КАС України свідчить незмінне бачення законодавця завдання адміністративного процесу, а саме ефективний захист прав, свобод та інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб від порушень з боку суб'єктів владних повноважень [1]. Крім того, як уявляється саме таке формулювання більш чітко спрямовує діяльність судді при розгляді і вирішенні публічно-правового спору, ніж більш абстрактний принцип офіційного з'ясування усіх обставин справи.

Список використаної літератури:

1. Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів : проект Закону України від 23 березня 2017 р. № 6232.
2. Бондарчук С.А. Принципи адміністративного судочинства України : дис.. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Бондарчук Світлана Анатоліївна. — Х. : ХНУВС, 2010. — 206 с.
3. Курс адміністративного процесуального права України : підручник / С.В. Ківалов, І.О. Картузова, А.Ю. Осадчий. — О. : Фенікс, 2014. — 342 с.
4. Бевзенко В.М. Суб'єкти владних повноважень в адміністративному судочинстві України : автореферат дис.. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07 — адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. — Х., 2010. — 35 с.
5. Зозуль І.В. Презумпції в адміністративному праві: деякі загальнотеоретичні аспекти / І.В. Зозуль // Вісник Запорізького національного університету. — 2014. — № 2. — С. 143-151.